

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3435/2022. (X. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.55/2017/225. számú ítélete, illetve a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 65.Kbf.66/2019/70. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Több – az alapügyekben terhelt – indítványozó fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az ügyek tárgyi összefüggésére tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszokat az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 58. § (2) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.
- [2] 1.1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján kezdeményezték az Alkotmánybíróság eljárását.
- [3] 1.2. Az indítványozókat az ügyben eljáró Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.55/2017/225. számú ítéletében bűnösnek mondta ki (túlnyomó részt) bünszövetségben és üzletszerűen elkövetett, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 294. §-a és annak egyes bekezdései, valamint alpontjai szerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében, ezért őket börtönbüntetésre, közügyektől eltiltásra, pénzbüntetésre és vagyonekobzásra ítélte.
- [4] A rendőrség kötelékében, határrendészeti kirendeltség körében zöldhatár őrzést és ellenőrzést végző, különböző rendfokozatú indítványozók az eljárás tárgyát képező cselekmények évében több, mint 2 000 000 személyt és 936 000 járművet ellenőriztek a határátkelőhely(ek)en.
- [5] A harmadik országbeli állampolgárok vízumkötelelessége és tartózkodási engedélye időhöz van kötve, amely időtartam túllépése, illetve az okmányok érvényességi idejének lejártá intézkedési kötelezettséget von maga után, és megvalósítja a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) 208. § (1) bekezdésébe ütköző külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértést. Ez figyelmeztetést, kiutasítást, helyszíni bírságot, idegenrendészeti eljárás indítását eredményezheti. Emellett gyakorta jellemző a gépjárművek túlterheltsége, amely szintén szabálysértésnek minősül és helyszíni bírság kiszabása alkalmazandó. Előfordultak továbbá olyan esetek, ahol az ellenőrzések során bűncselekmény gyanúja merült fel, illetve hamis, hamisított útiokmányokkal történő visszaélések is zajlottak.
- [6] Ezen cselekményekből fakadó eljárások és esetleges szankciók elkerülése céljából a külföldi személyek saját elhatározásból, illetve hatósági személy kezdeményezésére készpénzt, jellemzően eurót adtak át, megvalósítva a fentebb említett bűncselekmény törvényi tényállását, mindezt rendszeres haszonszerzés céljából többnyire bünszövetségben, üzletszerűen és hivatalos személyi minőségükben elkövetve. Ilyen és ehhez hasonló korrupciós cselekmények elkövetéséért szabta ki az eljáró bíróság az felsorolt büntetéseket az indítványozókkal szemben.
- [7] 1.3. Ügyészési, továbbá az indítványozók és védőik nagyobb hányada fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az ítéletet – részben az egyik indítványozóval szemben minősítésben, valamint rendbeliségben, továbbá a fennállt lakhelyelhagyási tilalomra vonatkozó módosítás(ok) és azok beszámításának módjával kapcsolatosan történő változtatások, és több indítványozó egyéb (főként személyes) adatainak pontosítása mellett – 6.Kbf.66/2019/70. számú ítéletével helybenhagyta.
- [8] A másodfokon eljáró bíróság indokolásában rámutatott arra, hogy az elsőfokon eljáró katonai tanács a tárgyalás során a vonatkozó eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta. A szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta,

az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az így feltárt bizonyítékokat részletesen vizsgálta, azokat mérlegelte, alaposan összevetette és ellenőrizte, különös tekintettel a titkos nyomozás során szerzett adatokra. Ezekre figyelemmel a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során nem vétett sem abszolút, sem relatív eljárási szabálysértést.

- [9] 2. Az indítványozók ezt követően alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, mert álláspontjuk szerint a Főváros Törvényszék Katonai Tanácsa 41.Kb.55/2017/225. számú ítélete, illetve a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 65.Kbf.66/2019/70. számú ítélete sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1)–(4) és (7) bekezdését. Mindezekre figyelemmel kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az említett bírósági döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [10] 2.1. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével kapcsolatban az indítványozók alkotmányjogi panaszukban alapvetően azt kifogásolták, hogy az eljáró bíróságok az ítéleti ténymegállapítások, valamint a lefolytatott bizonyítási eljárás során megsértették a fegyveregyenlőség elvét, az indokolt bírói döntéshez való jogot, és mindemellett döntésüket a vonatkozó anyagi jogszabályok figyelmen kívül hagyásával hozták meg.
- [11] Sérelmezték a kamerafelvételek bizonyítékként történő felhasználhatóságát az eljárásban, emellett azt is, hogy a bíróságok úgy vontak le (álláspontjuk szerint téves) következtetéseket azokból, hogy az ott látottak egyáltalán nem voltak egyértelműek, azok kétséget kizáróan nem bizonyítanak bűncselekményt az esetek nagy többségében. Részletezték, hogy nem volt kimerítő a felvételkészítés és annak rögzítésének jogalapjának vizsgálata, valamint a célhoz kötöttséget és a felhasználási területekkel kapcsolatos jogszabályi irányelveket is sértették az eljáró bíróságok.
- [12] A vád sokszor konkrét tények nélkül tett megállapításokat a – hivatkozott – nem egyértelmű bizonyítékokból. Az indítványozók által hozott szakértői véleményt is elutasították a bíróságok arra történő hivatkozással, hogy a kamerafelvételeken látottak kiértékelése nem szakkérdés. Álláspontjuk szerint a bírói gyakorlattal ellentétesek az ítéletek, mert azok számtalan részletében csak a vádirattal együtt értelmezhetőek.
- [13] Kitértek indítványaikban arra, hogy nem világos és egyértelmű, megalapozatlan vélelem az ismeretlen összegű készpénz vagy pénznek megfelelő tárgy elfogadásának ítéleti tényállásba történő beépítése. Ezek mind csupán feltételezésen alapulnak mellőzve a konkrétumokat és a megalapozott tényállításokat. Többször hivatkoztak arra, hogy a szóban forgó felvételeket, amennyiben azok alapján nem indult büntető- vagy szabálysértési eljárás 30 nap elteltével, a cselekménytől törölni kell, így azok fel sem használhatóak. A jogszabályok alapján kért archiválások jóval kevesebb időre szóltak a bizonyítékként felhasznált felvételekhez képest, ami tiltott bizonyítékfelhasználásnak minősül.
- [14] Kifejtették továbbá, hogy a titkos információgyűjtés sokszor bírói engedély nélkül folyt bizonyos időszakokban a vizsgált intervallumból, valamint a bíróságok a vonatkozó engedélyek felhasználását is tévesen értelmezték, ugyanis az az indítványozók szerint azt nem a határrendészeti terminológia szerint fogalmazták meg, így félrevezető volt. Lényegében a határátkelőkön lévő külső és belső kamerafelvételek bizonyító erejét és annak felhasználhatóságát kérdőjelezték meg, hivatkozva arra is, hogy azok felhasználása jogszabályi határidőn túl engedély nélkül történt.
- [15] Az indítványozók szerint az iratismertetést sem megfelelően folytatták le a bíróságok, ugyanis a szóban forgó felvételek megismerhetősége nem történt meg kielégítő mértékben, azokat csupán a bíróságon tanulmányozhatták, önálló másolatot kizárólagos használatra nem kaptak. Volt, hogy az ügyész döntötte el, mi ismerhető meg azok közül, és mi nem. Ezen felül többször került sor a bizonyítási eljárás során a vádirati tényállás módosítására oly mértékben, hogy annak vizsgálatára igen szűk határidő állt fenn a védelem részére, és így az addigi védekezés gyakorlatilag nem is volt a bizonyítás tárgya. Ezzel sérült a hatékony védelemhez való jog, amely a tisztességes bírósági eljárás részemét képezi, és a büntetőeljárás során mindvégig megilleti az eljárás alá vont személyeket.
- [16] A döntések indokolását is elégtelennek találták a bíróságok részéről az indítványozók, mivel álláspontjuk szerint a bíróság, több nem egyértelmű felvételt hiányosan vagy egyáltalán nem magyarázott meg, és azok alapján minősíti a cselekményeket. Emellett hivatkoztak arra is, hogy az anyagi jogszabályok nem voltak megfelelően megállapítva, mivel a vád koncepciója az volt, hogy minden egyes korábbi vádlott tudott egymás cselekményéről és erre alapították ítéletüket az anyagi jogszabályok megsértésével, mindezzel figyelmen kívül hagyva több tényezőt, amelyre a védelem utalt.

- [17] Az ítéletek nem tartalmaznak sem logikai, sem szakmai jogi érvelést a védelemnek a videófelvételek tartalmára és azok jogszabálysértő nyomozási bírói felhasználhatóságával kapcsolatos kritikájára reflektálva. Megjegyezték azt is, hogy nem vették kellő súllyal figyelembe az egyes indítványozókkal fennálló enyhítő körülményeket sem az eljárás során.
- [18] Indítványaikban végezetül mindezek megerősítése és alátámasztása céljából hivatkoztak az Alkotmánybíróság – korábbi – a tisztességes bírósági eljárás tekintetében kialakított gyakorlatára. Továbbá utaltak rá, hogy a tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet csak az ügy egésze szempontjából figyelembe véve lehet megítélni és jelen ügy során ez nem teljesült.
- [19] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [20] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozók alkotmányjogi panaszait határidőben nyújtották be.
- [21] 3.2. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések tekintetében – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó(k) jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, indokolja azok Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [22] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [23] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozók a panaszaikkal támadott ügyekben terheltek, majd később elítéltek voltak. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozóknak a támadott határozattal szemben további (rendes) jogorvoslati lehetősége nem áll fenn.
- [24] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [25] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3215/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [26] Mindezek mellett az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is utal arra, hogy mind az első-, mind másodfokú bíróság az indítványozók alkotmányjogi panaszaiban előadott kifogásait már korábban, a döntéseik meghozatala során részletesen megvizsgálta és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján állapította meg a megalapozott ítéleti tényállást. Ennek során, ahogy a másodfokon eljáró bíróság is utalt rá döntésében, nem merült fel sem eljárási, sem anyagi jogi szabálysértés. Az indítványozók által az eljárás korábbi szakaszaiban előadott – az indítványaikkal azonos – érveiket és kifogásaikat a bíróságok teljes mértékben cáfolták.
- [27] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem

- küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [28] Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy a következetes gyakorlata alapján – az indítványban is hivatkozott – tisztességes eljárás (*fair trial*) olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes eljárás által megkövetelt konkrét ismerveket [14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120]. Ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelynek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön [lásd például: 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]}.
- [29] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel hangsúlyozza, hogy az eljáró bíróságok döntéseik indokolásában részletesen kifejtve, egyértelműen számot adtak arról, hogy miért, mely jogi érvek mentén használták fel a bizonyítékokat (különös tekintettel a külső és belső kamerafelvételekre) és azok vizsgálatából és kiértékeléséből következően, hogyan hozták meg döntésüket. Emellett hangsúlyozták, hogy a bűnösség megállapításában a további bizonyítékok is, például a tanúvallomások is nagy szerepet játszottak. Az ítéleteket tehát nem csupán a kamerafelvételekre és az azokon látottakra alapozták a bíróságok.
- [30] Az ítéletek ezzel kapcsolatosan rögzítették a többször kifogásolt kamerafelvételek felhasználhatóságával kapcsolatban a titkos adatszerzést és a titkos információgyűjtést az engedélyezéskor, a feljelentéskor, illetve a felhasználásra vonatkozó ügyési indítvány előterjesztésekor irányadó szabályok alapján kell lefolytatni. Mind az első-, mind a másodfokú bíróság döntésének indokolása hosszan és kimerítően taglalta, majd világított rá arra, hogy a kamerafelvételek felhasználhatósága miért törvényes és lehetséges, reflektálva a védelem érveire, valamint utalva arra is, hogy a törvényszék elnökének titkos információgyűjtés tényének igazolása maximálisan elegendő tesz a törvényi feltételeknek.
- [31] Az eljáró Katonai Tanácsok a bizonyítékok bírói mérlegelése során, jelen esetben is különösen tekintettel voltak a bizonyítékok törvényességének vizsgálatára és azok felhasználhatóságára. A törvényt a kialakult gyakorlat szerint értelmezték és tulajdonítottak neki – a jogalkotó szándékával egyező – értelmet. Hosszasan taglalták a feljelentés nyombaniságának egyértelműségét, a határidők tekintetében a kifogásolt eljárási cselekményekre figyelemmel. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által telepített kamerák felvételeinek archiválására vonatkozó érveket (is) a bíróság iratanyagi bizonyítékokkal támasztotta alá, ugyanis azok valamennyi feljelentéstől visszszámítástól 30 napon belül történt bűncselekményekre vonatkoztak, így azok archiválása a megsemmisítés előtt történt, a kérdéses felvételek tehát később is rendelkezésre álltak és felhasználhatók voltak az eljárásban.
- [32] Cáfolták a szakértő kirendelésének szükségességét is a bíróságok, mivel az ott látottak kiértékelése bírói mérlegelést és megítélést igényel, a felvételeken lévő – büntetendő – emberi magatartásokra tekintettel. Szakértő kirendelésére jelen esetben tehát nem volt szükség, tudniillik az csak abban az esetben elengedhetetlen, amennyiben a bizonyítandó tények megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges. A bíróságok a videófelvételeket megvágva egységes szerkezetben, áttekinthető formában vizsgálták. Mindezek alapján az indítványozók bűnössége egyértelműen és kétséget kizáróan megállapítható volt. Erre tekintettel az ítéletek és a különböző minősítő körülmények értékelése megalapozott, az ott megállapított tényállások alapján, és ezek vádirat nélkül önmagukban is értelmezhetők. Az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy indítványozók által az indítványaikban felvetettek az eljárás korábbi szakaszaiban a védekezésük során már felhasználták, így az eljáró bíróságok azokkal kimerítően foglalkoztak, azokat figyelembe vették és megnyugtatóan tisztázták.
- [33] Az Alkotmánybíróság tehát megállapította, hogy az indítványozók elsősorban azért fordultak az Alkotmánybírósághoz, mert megalapozatlannak, tévesnek és jogszabálysértőnek tartják az ügyekben hozott bírósági döntéseket. Az indítványozók továbbá egyes cselekmények bírói körbe tartozó anyagi jogi megítélését is vita tárgyává tették. A panaszok így valójában a támadott ítéletek ismételt felülbírálatára irányultak. Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges azonban arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.

- [34] Végezetül az Alkotmánybíróság jelen ügyszámhoz kapcsolódóan is hangsúlyozandónak tartja, hogy nem tekinthető az eljárás tisztességessége [XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozók az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartják {lásd hasonlóan például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3215/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [35] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozók panaszai a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem állítottak bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetettek fel, így nem teljesítették az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panasz(oka)t visszautasította.

Budapest, 2022. október 4.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/908/2021.

